

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DDF2-411/22/02/AI

Warszawa, 2002.09.25

DECYZJA Nr DDF- 53/2002

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez spółkę IBM World Trade Corporation z siedzibą w USA kontroli nad Monday Eastern Europe B.V. z siedzibą w Holandii oraz PricewaterhouseCoopers Global Holdings B.V. z siedzibą w Holandii, poprzez nabycie 100% udziałów w tych spółkach.

UZASADNIENIE

W dniu 29 sierpnia 2002 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej organem antymonopolowym, wszczął na wniosek spółki IBM World Trade Corporation z siedzibą w USA, zwaną dalej IBM WTC, na podstawie art. 44 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319 ze zm.), zwanej dalej ustawą, postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji polegającej na przejęciu przez IBM WTC kontroli nad Monday Eastern Europe B.V. z siedzibą w Holandii, zwaną dalej Monday oraz PricewaterhouseCoopers Global Holdings B.V. z siedzibą w Holandii, zwaną dalej PwC Global Holdings.

Z przekazanych przez IBM WTC informacji wynika, że łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji - w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru koncentracji - przekroczył 50 mln euro. We wniosku zgłoszeniowym podano, że łączny obrót osiągnięty w Polsce przez spółki grupy PricewaterhouseCoopers w każdym z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie zamiaru przekroczył 10 mln euro oraz łączny udział w rynku przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji przekroczył 20%. Wobec spełnienia przesłanek art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 oraz niespełnienia przesłanek art. 13 pkt 1 lit. a) i pkt 2 ustawy, na IBM WTC - jako przedsiębiorcy przejmującym kontrolę nad Monday oraz PwC Global Holdings - spoczywał obowiązek zgłoszenia organowi antymonopolowemu zamiaru przedmiotowej koncentracji.

Organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

Uczestnicy koncentracji.

IBM WTC jest spółką holdingową spółek grupy IBM prowadzących na całym świecie działalność m.in., w zakresie produkcji i marketingu systemów informatycznych, sprzętu, oprogramowania komputerowego i usług głównie w zakresie technologii informatycznych, a także produktów powiązanych.

Grupa IBM obecna jest na rynku polskim poprzez trzy spółki pośrednio zależne, a mianowicie IBM Polska Sp. z o.o., ITS GSA Polska Sp. z o.o. oraz Lotus Development Polska Sp. z o.o.

IBM Polska Sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie sprzedaży oprogramowania i sprzętu komputerowego, urządzeń do przetwarzania danych oraz doradztwa w zakresie sprzętu, konserwacji i naprawy sprzętu.

ITS GSA Polska Sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie usług doradczych w zakresie sprzętu i oprogramowania komputerowego oraz zarządzania i działalności gospodarczej, przetwarzania danych, wynajmu maszyn i wyposażenia biurowego.

Spółka Lotus Development Polska Sp. z o.o. nie prowadzi działalności gospodarczej.

Monday oraz PwC Global Holdings wchodzi w skład międzynarodowej grupy PricewaterhouseCoopers na czele której stoi spółka PricewaterhouseCoopers International Limited, Wielka Brytania, zwana dalej PwC. Monday jest spółką holdingową w ramach struktury PwC, natomiast PwC Global Holdings jest spółką finansowo-holdingową w ramach tej struktury.

PwC jest siecią firm usługowych występujących pod wspólną nazwą, wspólnie zarządzanych, kierujących się wspólną strategią i standardami działania. Firmy te prowadzą działalność w zakresie świadczenia usług rachunkowych, audytu i zatwierdzania sprawozdań finansowych, doradztwa podatkowego, doradztwa w zakresie zarządzania i technologii oraz usług finansowych dla klientów korporacyjnych. Usługi doradztwa w zakresie zarządzania i technologii PwC świadczone są głównie przez dział PwC Consulting, który oferuje doradztwo strategiczne, operacyjne i technologiczne przez biura w ponad 50 krajach.

PwC obecna jest na rynku polskim poprzez pięć spółek pośrednio zależnych, a mianowicie: PwC Sp. z o.o., PwC Polska Sp. z o.o., PwC Service Centre Sp. z o.o., PwC BPO Sp. z o.o., PwC Consulting Sp. z o.o.

Działalność w zakresie usług związanych z technologiami informatycznymi świadczona jest głównie przez spółkę PwC Consulting Sp. z o.o. Spółka ta prowadzi działalność doradczą w zakresie metod zarządzania oraz gospodarki kadrami i informatyki. Działalność w zakresie usług związanych z technologiami informatycznymi na terenie Polski prowadzi również dział BPO należący do spółki PwC Service Centre Sp. z o.o. BPO świadczy zleczone na zewnątrz usługi w zakresie rachunkowości jedynie dla British Petroleum. Dział ten przed planowaną koncentracją zostanie przeniesiony do spółki PwC BPO Sp. z o.o.

Pozostałe spółki grupy PwC prowadzą działalność m.in. w zakresie usług audytu i zatwierdzania sprawozdań finansowych, usług w zakresie rachunkowości i usług doradztwa podatkowego.

Opis i przyczyny transakcji.

Przedmiotowa transakcja ma charakter eksterytorialny, ponieważ dokonuje się między spółkami, z których żadna nie ma siedziby w Polsce. Jednak ze względu na fakt, że zarówno

IBM WTC, jak i Monday oraz PwC Global Holdings mają swoje podmioty zależne prowadzące działalność na rynku polskim, znajduje zastosowanie art. 1 ust 2 ustawy, stanowiący, iż każda transakcja wywierająca lub mogąca wywrzeć wpływ na rynek polski podlega zgłoszeniu organowi antymonopolowemu.

Zgodnie z postanowieniami zawartej między International Business Machines Corporation, zwaną dalej IBM, a PricewaterhouseCoopers International Limited umowy, IBM przejmie wyłączną kontrolę nad całością światowej działalności sieci firm PwC polegającej na świadczeniu usług doradztwa w zakresie zarządzania i technologii. W większości krajów IBM lub jej spółki zależne nabędą udziały lub majątek lokalnych spółek PwC na podstawie uproszczonych umów kupna.

W Polsce IBM poprzez spółkę zależną IBM WTC zamierza przejąć kontrolę nad działalnością PwC w ww. zakresie przez nabycie udziałów w spółkach Monday oraz PwC Global Holdings. Monday jest jedynym udziałowcem spółki PwC Consulting Sp. z o.o., która na rynku polskim świadczy usługi doradztwa w zakresie zarządzania i technologii, natomiast PwC Global Holdings kontroluje spółkę PwC BPO Sp. z o.o., do której przed zamierzoną koncentracją zostanie przeniesiony dział spółki PwC Service Centre Sp. z o.o. prowadzący działalność w zakresie usług zleczanych na zewnątrz, świadczonych dla British Petroleum.

W ocenie zgłaszającego planowana koncentracja przyspieszy realizację strategii IBM polegającej na rozwinięciu działalności usługowej. Jak podnosi strona, odbiorcy coraz częściej poszukują partnerów z głęboką wiedzą i doświadczeniem biznesowym oraz zdolnością do wykorzystania wiodących standardów technologii w celu wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań dla ulepszenia działalności gospodarczej. Przejęcie przez IBM działalności konsultingowej PwC zwiększy zdolność IBM do zaangażowania się w znaczące projekty wymagające połączenia wiedzy z zakresu restrukturyzacji i planowania z umiejętnościami z zakresu technologii informatycznych, umożliwiając zaoferowanie szerszego zakresu usług. IBM uzyska także dostęp do bazy klientów PwC co jednocześnie skutkować będzie osiągnięciem znaczących korzyści związanych z wydajnością prowadzonej działalności gospodarczej. Natomiast z punktu widzenia PwC transakcja wynika z konieczności oddzielenia działalności konsultingowej od działalności audytorskiej i usług w zakresie rachunkowości.

Rynek właściwy, na który koncentracja wywiera wpływ.

Zgodnie z art. 17 ustawy Prezes Urzędu, zwany dalej organem antymonopolowym, w drodze decyzji wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku i wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona. Ocena oddziaływania koncentracji na stan konkurencji wymaga określenia rynków właściwych zarówno w aspekcie geograficznym, jak i produktowym, na które koncentracja wywiera wpływ.

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (rynek produktowy) i terytorium (rynek geograficzny).

Biorąc pod uwagę określone wyżej kryteria ustawowe stwierdzić należy, że w niniejszej koncentracji rynkiem produktowym jest rynek usług technologii informatycznych (usług IT). W rynku tym wyróżnić można następujące segmenty:

- usługi zarządzania infrastrukturą techniczną,
- usługi zarządzania działaniami gospodarczymi oraz transakcjami,
- usługi związane z rozwojem i integracją oprogramowania,
- usługi doradztwa (konsultingu) biznesowego i IT,
- usługi związane z instalacją i obsługą oprogramowania,
- usługi związane z instalacją i obsługą sprzętu,
- usługi szkoleniowe.

Natomiast rynkiem w ujęciu geograficznym, w ocenie organu antymonopolowego, jest rynek polski ze względu na to, iż niniejsza koncentracja oceniana jest z punktu widzenia „zasady skutku” określonej w art. 1 ust 2 ustawy.

Struktura rynku

Na polskim rynku usług IT działa obecnie kilkudziesięciu przedsiębiorców, a do głównych konkurentów grupy IBM zaliczyć można grupy HP/Compaq, Prokom Software S.A. Computerland S.A. i Simens SBS. Udziały ww. grup w krajowym rynku usług IT, biorąc pod uwagę wpływy ze sprzedaży, kształtują się na poziomie od ok. 2% do ok. 16%. Na dziesięciu największych dostawców usług IT w Polsce w 2001 r. przypadało ok. 47% sprzedaży.

Szacunkowy udział grupy IBM w polskim rynku usług IT nie przekracza 10%. Natomiast udział grupy PwC w ww. rynku jest marginalny, nie przekracza 1%.

Udział grupy IBM w Polsce w żadnym z sześciu na siedem wyróżnianych segmentów usług IT nie przekracza 10%, jedynie w rynku usług zarządzania infrastrukturą techniczną udział tej grupy przekracza 20%, jednocześnie daleki jest od 40%. PwC nie prowadzi działalności na terenie Polski w tym segmencie rynku usług IT.

Zdaniem Komisji Europejskiej (decyzja z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie HP/Compaq) mimo wyróżnienia w rynku usług IT siedmiu segmentów, które odpowiadają standardom przyjętym przez przedsiębiorców świadczących usługi IT, właściwym rynkiem produktowym tej branży może być rynek wszystkich usług IT, bowiem dokładne rozgraniczenie określonych kategorii usług ulega stopniowemu zatarciu z powodu szybkich zmian technologicznych w sektorze IT oraz wysokiemu stopniowi substytucyjności po stronie podaży. Jednocześnie Komisja uznała, iż istnieje silna tendencja zmierzająca do umiędzynarodowienia rynku usług IT. Wiodący dostawcy usług IT, do których zaliczyć można IBM, HP/Compaq, EDS, T-Systems, CGEY oferują swoje usługi w skali europejskiej lub światowej.

Z posiadanych przez Urząd informacji wynika, iż europejski rynek usług IT podobnie jak rynek polski jest bardzo rozdrobniony, z ponad 270 zdefiniowanych w 2001 r. dostawców usług IT dziesięciu wiodących stanowiło jedynie ok. 30% podaży w Europie Zachodniej.

Wraz z szybkimi zmianami w sektorze usług IT, związanymi z postępem technologicznym, wprowadzaniem nowych produktów i usług, na rynek ten wkraczają firmy świadczące usługi w branżach pokrewnych np. w zakresie telekomunikacji, produkcji sprzętu komputerowego, dostaw usług aplikacyjnych.

W ocenie organu antymonopolowego rozdrobnienie rynku usług IT, silna konkurencja oraz niewielkie udziały uczestników koncentracji w rynku sprawiają, że planowana transakcja nie wpłynie w znaczący sposób na stan konkurencji w Polsce. Łączny udział uczestników koncentracji w polskim rynku usług IT w 2001 r. nie przekroczył bowiem 10 %.

Należy zaznaczyć, że oferty usług z zakresu technologii informatycznych IBM i PwC są w dużej części komplementarne. IBM obecny jest zwłaszcza w segmencie usług zarządzania infrastrukturą techniczną. Działalność w zakresie doradztwa biznesowego IBM prowadzi w niewielkim zakresie. PwC posiada tradycyjnie silną pozycję na rynku doradztwa biznesowego i IT, nie prowadzi natomiast działalności na polskim rynku zarządzania infrastrukturą techniczną. PwC nie prowadzi również w ogóle działalności na rynku usług związanych z instalacją i obsługą oprogramowania, jak i instalacją i obsługą sprzętu.

Podane dane i informacje wskazują, iż IBM poprzez przejęcie kontroli nad PwC wzmocni swoją pozycję w segmencie usług doradztwa w zakresie zarządzania i technologii, stanowiącego jeden z segmentów rynku usług IT. W ocenie organu antymonopolowego, zarówno w całym rynku usług IT, jak i w żadnym z segmentów tego rynku Spółka w wyniku koncentracji nie osiągnie pozycji wskazującej na dominującą. IBM uzyskując możliwość lepszej pozycji ofertowej wobec innych uczestników rynku usług IT będzie musiał się nadal liczyć z istniejącą na rynku polskim, jak i na rynku europejskim konkurencją.

Wobec powyższego oraz w związku z tym, iż w wyniku omawianej koncentracji nie powstanie, ani nie umocni się pozycja dominująca IBM na krajowym rynku usług IT i konkurencja na tym rynku nie zostanie istotnie ograniczona, orzeczono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do sądu antymonopolowego - za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
DYREKTOR
Departamentu Instytucji Finansowych,
Usług i Rolnictwa
Marek Wojtkiewicz

Otrzymuje:

IBM World Trade Corporation
New Orchard Road
Armonk, NY 10504 USA

za pośrednictwem:

Pani Małgorzaty Szwej
Wardyński, Wierciński, Śledziński,
Szczepański, Lachert i Wspólnicy s.j.
Al. Ujazdowskie 12
00-478 Warszawa